

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

2008.02.25 9:21

Neomedia Komunikacije - sonja@neomedia.hr

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu javna je ustanova od nacionalnog značenja koja obavlja knjižničnu i informacijsku djelatnost nacionalne knjižnice Republike Hrvatske i središnje knjižnice Sveučilišta u Zagrebu.

Povijest Knjižnice

Mnogi su datumi u povijesti našeg čuvarice pismenosti - Nacionalne i sveučilišne knjižnice - vrijedni spomena. U njezinu kontinuiranu, gotovo četiristoljetnu hodu nekoliko ih je, pak koji obvezuju da budu izdvojeni uz atribut meština.

Zametak imovine današnje riznice znanja seže u godinu 1607. kad su se isusovci smjestili na Gradecu sa svojom rezidencijom i gimnazijom, od 1611. kolegijem.

Iz iste godine datiraju podaci o prvim upisanim knjigama, a poznato je da je već prije 1645. Knjižnica imala posebnu dvoranu, knjižničara i pravila o čuvanju i posuđivanju knjiga. Poveljom cara Leopolda I iz 1669. Gimnazija sa studijem filozofije postaje akademski stupanj i dobiva naziv Academia Zagrabiensis.

Prvi je njezin domicil bio u drevnom zdanju napuštenoga dominikanskog samostana na današnjem Katarininom trgu 5. Ukinutem isusovčkom reda 1773. kolegij nastavlja provizornim radom do 1776. kada Knjižnica prelazi u sastav Kraljevske zagrebačke akademije znanosti (Regia Academia Zagrabiensis) kao visoke škole za pravo, filozofiju i teologiju. Godine 1777. biva obogaćena velikim oporučnim poklonom povijesnoga sadržaja kanonika Adama Baltazara Kršelića koji u svojoj darovnici nalaže da knjige budu dostupne široj javnosti.

Nacionalno značenje Knjižnica je službeno počela stjecati odredbama o obveznom primjerku (1816. i 1837.). Antun Kukuljević pridijeva joj 1837. latinsko ime - Nationalis Academica Bibliotheca - kojim ističe dvojnost njezinih funkcija (kao obrazovne i nacionalne knjižnice) koje do danas komplementarno razvija i ističe u svom nazivu.

Godine 1816. stječe pravo besplatnog primjerka tiskovina iz tiskare Sveučilišta u Pešti, a od 1837. i iz cijele Hrvatske i Slavonije.

Osnutkom Sveučilišta Franje Josipa I 1874. Akademijina knjižnica (Bibliotheca Regiae Academiae Zagrabiensis) prestaje djelovati, te dobiva naziv Sveučilišna knjižnica - ime joj se - kao sastavnom dijelu Sveučilišta - intenzivira važnost i uloga u visokoškolskoj nastavi.

Godine 1913. Knjižnica ponovo mijenja lokaciju. Iz zgrade današnjeg Rektorata s oko 110.000 svezaka knjižnične građe seli u impresivno secesijsko zdanje, na trg Marka Marulića 21, u prvu zgradu koja je podignuta samo za potrebe knjižnice. Projektirana za fond od 500.000 svezaka ubrzo je prerasla svoje potrebe i postala pretijesnom za pohranu 2,500.000 svezaka - knjiga, časopisa, novina, te posebno vrijednog fonda svojih [zbirki](#)

Izgradnja nove zgrade Nacionalne i sveučilišne knjižnice započela je, nakon višegodišnjih

priprema, polaganjem kamena temeljca (akademici Andro Mohorovi?i? i Ivan Jurkovi?) 5. svibnja 1988. Unato? brojnim te?ko?ama, pa i nametnutom joj ratu, Republika Hrvatska uspjela je dovr?iti izgradnju planiranog dijela zgrade - simbola nacionalne memorije kulture hrvatskog naroda. Na? Panteon hrvatske knjige sve?ano je otvoren 28. svibnja 1995. u okviru proslave pete obljetnice Dana dr?avnosti Republike Hrvatske.

Podsjetimo da Nacionalna i sveu?ili?na knji?nica prikuplja i ?uva pisano i tiskano kulturno naslje?e Hrvatske, oslanjaju?i se prvenstveno na obvezni primjerak koji omogu?uje pripremu hrvatske bibliografije. Nabavom knji?ni?ne gra?e ?iji je autor Hrvat (neovisno o tome gdje je iza?la i na kojem jeziku), te one napisane hrvatskim jezikom (bez obzira na mjesto izdavanja/tiskanja i nacionalnost autora), kao i inozemne literature o Hrvatskoj i Hrvatima nadogra?uje svoju ulogu nacionalne knji?nice Hrvata.

[Nacionalna i sveu?ili?na knji?nica u Zagrebu](#)

